

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-bară 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploesti.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Acte istorice.

(S). Incețăm pentru astăzi cu politica, și facem istorie la locul acesta. E poate și mai bine. Istoria, cu faptele ei, cu figurile ei din trecut, e mai atrăgătoare decât vorbele din prezent.

Ansă la înșirarea unor evenimente din trecut, ne-a dat moartea contelui Rechberg, — întâmplată zilele trecute, — căci numele decedatului e strâns legat de ele.

Contele Rechberg a fost pe vremuri primul consilier al Monarhului și dacă împrejurările îi erau mai favorabile, putea să devină o figură mare în istoria monarhiei. Intențiunile sale erau din cele mai bune, dar' nu le-a putut valora.

Generația nouă nu l-a cunoscut, pentru-că de mult trăia în retragere și singurătate. De aceea nimerit zice Reichswehr, că „a decedat un om, care de mult era mort”.

Nu ne ocupăm cu omul, ci cu faptele întempletate sub el, și le înșirăm în mod cronologic. Va fi avut și omul partea sa, în zămisirea și în înscenarea lor.

Era la 1860, — după războiul din 1859, purtat cu Italia.

La Viena se simțea necesitatea unei schimbări în sistemul de guvernământ. Absolutismul își trăise traiul și trebuia înlocuit cu altă formă de conducere de stat.

Pentru a putea afla această formă nouă, Monarhul a convocat un senat imperial „înmulțit” la Viena, în care erau reprezentate toate popoarele monarhiei.

Românii aveau trei reprezentanți. Pentru Bucovina pe baronul Petrino, pentru Bănat pe Andreiu de Mocsonyi, ear' pentru Transilvania pe Andreiu de Șaguna, pe atunci episcop al Ardealului.

Senatul imperial „înmulțit” a ținut ședințe în două rânduri, și discuția a decurs numai pe tema națională.

Atât Andreiu Mocsonyi, cât și Șaguna, au apărut în modul cel mai demn interesele Românilor. Mocsonyi a prezentat chiar și un Memorand Maiestății Sale, în care cerea ca Bănatul să nu fie încorporat la Ungaria, ci pe baza drepturilor istorice să rămână independent.

Șaguna earăși, a desvoltat în senat un întreg program național, compus din următoarele 10 puncte:

1. Unitatea imperiului între toate împrejurările.
2. Autonomie pe seama țărilor din imperiu.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Rêvașe din Paris.

— Dedicate Floricăi. —

2 Februar.

Când m'am desprins din mijlocul vostru iubit, mi-am luat de acasă un chilim și o bărdacă. Bărdaca cu care beai tu apă, chilimul dăruit de mama... și cu inima n' dinți, odată cu berzele, am plecat la învătătură... De atunci s'or fi mai întors ele din pribegie, numai eu n'am mai venit...

Bărdaca, scăpată din multe năcazuri, o păstram ca ochii din cap. Mai deunăzi 'mi-alunecă din mână, și s'a făcut țandări de podele. Cu inima săgetată, simțind în suflet golul ce 'ți-l lasă moartea neașteptată a unui prieten de toate zilele, am îngenușat și cu pioasă grijă i-am cules cioburile.

E obiceiul pe la noi, să se fărîme o osală, după-ce s'a ridicat mortul din casă... Cine-mi murise, Doamne, de nu 'mi-am putut veni în fire o zi întreagă?... Nu mă puteam împăca, tot credeam că 'mi-se ascunde moartea unei frințe dragi mie... Acum, strînsă frumusețea într-o basma, șede pe sobă. Păstrez bărdaca cum aș păstra rămășițele unui mort iubit.

3. Egala îndreptățire a națiunilor și respectarea limbilor la dirigătorii.

4. Egala îndreptățire a confesiunilor.

5. Administrarea liberă a fondurilor bisericești, din partea bisericilor.

6. Garanții pe seama învătămintului confesional și pe seama limbii naționale de propunere.

7. Ajutoare potrivite de stat pentru toate școlile și bisericile.

8. Promovarea științei, industriei și comerțului și libertatea de presă.

9. Contribuție dreaptă pe pământ și regularea valutei.

10. Așezarea de oameni calificați din simțul naționalităților, nu numai în toate dirigătoriile din afară, ci și din centru.

Senatul imperial, în care contele Rechberg, ministru-president și titular la afacerile externe, făcuse declarație că: „guvernul, cu consentimentul Maiestății Sale, va intra pe altă cale, va schimba negreșit sistemul de guvernare și va accepta forma reprezentativă, — se împărțise în două partide. Una era pentru centralizare, alta pentru federalizare, pe baze istorice.

Mocsonyi era pentru „centralizare”, în firma convingere că dela Viena se pot mai bine conduce destinele popoarelor.

După terminarea discuției, care a fost din cele mai interesante discuții parlamentare, s'a pus chestia la vot, și „centraliștii” au întrunit 16, „federaliștii” 41 de voturi. Șaguna n'a votat, pentru-că nu era nici pentru una din propunerile făcute, ci cerea federalizare pe baze naționale.

Votul senatului a fost, firește, un vot informativ, dar' Coroana l-a luat cu plăcere la cunoștință. Aceasta se vede din următorul discurs de tron, cu care au fost salutați și concediați deputații senatului imperial:

— „Domnii mei senatori imperiali!

Vă mulțumesc pentru zelul și stăruința cu care ați rezolvat problema grea.

Cu mulțumire am auzit de multe ori repețitele declarațiuni, în cari v'afi exprimat atât de patriotice sentimente iubire de patrie și a credinței de supuși tronului.

Voiu examina fără întârziere părerile d-voastră, și în scurt timp voiu emite decretarea mea.

Aștept cu încredințare, ca fiecare dintre d-voastră în cercurile sale să-și impună problema de a face, ca ordinațiunile, cari vor publica decretarea Mea, să fie primite cu toată bunăvoință, planurile Mele cele bune cu recunoștință mulțumitoare și începutul instituțiilor populare cu spriginirea faptică și energică.

Duceți-vă cu D-zeu și fiți siguri de bunăvoința Imperiului vostru!”

„Decretarea” pusă senatorilor în vedere, într'adevăr nu a întârziat mult, căci la 20 Octomvrie 1860 a apărut manifestul, diploma și mai multe autografe împărătești, toate referitoare la introducerea unui nou sistem de guvernare în monarhie, pe baze constituționale.

Eată manifestul:

Manifest împărătesc.

Cătră popoarele Mele.

Când am ocupat tronul străbunilor Mei, monarhia era dată pradă unor sguduiuri cumplite; și după o luptă pentru sentimentele Mele de părinte al patriei intristate, a urmat, ca necesitate, concentrarea mai strînsă a puterii guvernamentale, întocmai ca preținderea în țările continentale europene, cutierate prin forță. Prosperitatea publică și securitatea majorității locuitorilor pacinici ai monarhiei o cerea aceasta, căci pasiunile involburate și suvenirile dureroase ale celui mai apropiat trecut făcuseră, ca o mișcare liberă a elementelor, cari cu puțin mai înainte se luptaseră dușmănește, să fie imposibile.

Am voit să iau informațiuni despre dorințele și trebuințele diferitelor țări ale monarhiei, și pentru aceasta, prin patenta mea dela 5 Martie, anul curgător, am creat și convocat senatul meu imperial înmulțit.

Luând în considerare propunerile Mele făcute de cătră același, m'am simțit îndemnat, ca cu privire la organizarea monarhiei după dreptul de stat, cu privire la drepturile și poziția singuraticelor regate și țări, precum și la înnoita asigurare, defigere și reprezentare a legămîntei juridice de stat, a întregii monarhii, să emi și să public în ziua de astăzi o diplomă.

Îmi împlinesc datorința Mea de regent, când împăcând în acest mod suvenirile, părerile și pretensiunile de drepturi ale țărilor și popoarelor Mele, le unesc cu trebuințele practice ale monarhiei Mele, și desvoltarea prosperă și consolidarea instituțiilor date sau restaurate de Mine, le conced cu deplina liniște inteligenței mature și zelului patriotic al popoarelor mele. Sper înflorirea priincioasă a acelorași dela protecțiunea și grația celui Atotputernic, întru ale cărui mâni stă soarta Domnitorilor și a popoarelor, și care nu-și va denega binecuvîntarea dela îngrijirea Mea de părinte al patriei, profundă, conștiențioasă și serioasă.

Viena, 20 Octomvrie 1860.

Francisc Iosif m. p.

eu, odată, că de-ar fi să roscolesc pământul cu toate țările lui multe, încărcate cu fete... Floricăi mele tot n'am să găsesc soață.

(Va urma).

V. Cioflec.

Criminalul nevinovat.

— Roman —

de

Gabriele D'Annunzio.

(Urmare).

IV.

Eu m'am recules prima-dată, și cum 'mi-am recuegetat de nou totul, s'a trezit în mine un fel de manie vagă, nedefinită, contra Iulianei. M'am ridicat și i-am ajutat și ei să se ridice. Ne-am așezat pe divan, aproape unul de altul. „Mi-am închis ochii. Aveam earăși vișuni; îl vedeam pe el, pe celalalt. Suferiam chinuri de nedescris. Dorul de a-și totuși îmi sfășia sufletul. Simțule așpietarea Iulianei îl trezise în mine, era simțule sigur că de nou am căzut rob gelosiei sensuale și ar fi trebuit să fug de lângă ea, ca nu cumva în mod criminal să mă răpească cu sine delirul acesta. Dar' puterea de voință îmi era paralizată; nu mai aveam putere peste mine însumi.

Seducătorul stătea continuu în vederea ochilor mei. Oare în adevăr Filip

Diploma împărătească,

dată pentru regularea raporturilor interne de drept public în monarhia întreagă, e aburată de același spirit de dreptate ca și manifestul. În ea se zice — între altele — că din mai multe considerațiuni:

„Spre a complana diferențele ce există mai înainte între regatele și țările Noastre, și cu scop ca supușii Noștri să iese o parte amesurată la legislațiune și administrație, pe temeiul sancțiunei pragmatice și în vigoarea deplinei Noastre potestăți am aflat cu cale a conchema și a ordona spre îndreptar Nou și urmașilor Noștri legali în domnie, ca lege fundamentală, stabilă și nerevocabilă de stat, următoarele:

1. Dreptul de a da legi, de a le schimba și șterge se va exercita de cătră Noi și urmașii Noștri numai cu concursul dietelor convocate legalmente, respective cu concursul senatului imperial, la care dietele vor trimite numărul membrilor pe care îl stabilim Noi.

2. Toate obiectele legislațiunei, reduce la drepturi, datorințe și interese comune cu celelalte regate și țări, se vor rezolva cu concularea senatului imperial.

3. Celelalte obiecte de legislațiune, ne cuprinse în punctele precedente, se vor decide în mod constituțional în și cu respectivele diete, și anume: în regatele și țările aparținătoare coroanei ungurești, în înfelesul constituției de mai înainte, ear' în celelalte regate și țări ale Noastre, în înfelegere și conformitate cu statutele provinciale.

4. Această diplomă împărătească se se iese numai decât în păstrare la arhivele provinciale din regatele și țările Noastre, să se treacă la timpul seu în legile țoare, în text autentic și în limbile patriei. Urmașii Noștri vor ave întru asemenea să confirme cu împărăteasca Lor subscriere această diplomă îndată la suirea Lor pe tron și să o trimită fiecărui regat și fiecărei țări, ca să fie trecută între legile țării.

Eară spre credință Noi am pus a Noastră subscriere, am ordonat apăsarea sigilului Nostru împărătesc și am demandat păstrarea acestei diplome în arhivul Nostru de casă, de curte și de stat. Dat în capitala și reședința Noastră Viena, în 20 Octomvrie anul o mie opt sute șezzeci, în al împărăției Noastre al doisprezecelea.

Francisc Iosif m. p. Conte Rechberg m. p.

La mandatul preinalt:

Baronul de Ransonet m. p.

Pentru Transilvania.

Referitor la părțile ardelenale ale monarhiei, Monarhul a adresat contelui Rechberg, ministru-president, următorul autograf:

Iubite conte Rechberg! Fiindcă marele principat al Meu Transilvania,

pe temeiul unei competențe analoge cu dreptul de stat al Ungariei, totdeauna s'a bucurat de o dietă, și fiindcă ștergerea privilegiilor nobilimei, ștergerea iobăgiei și a dădielilor țărești și precizarea dărilor țărilor și drepturilor cetățenești, egale pentru toate clasele locuitorilor țării, pe lângă caracterul singular al constituției transilvane de mai înainte, cer neapărat unele schimbări afund țărețoare.

Cancelarul meu din Transilvania are să deschidă o conferință cu bărbați de diferite naționalități, confesiuni și clase, cari se disting prin pozițiunea lor oficială sau civilă, prin talente, prin servicii făcute publicului și prin o încredere publică. În acest consiliu sunt a se lua în considerație chestiunile, cari privesc fixarea și organizarea unei diete correspunzătoare atât pretensiunilor confesiunilor, națiunilor și claselor privilegiate de mai înainte, cum și pretensiunilor naționalităților, confesiunilor și claselor, cari mai înainte nu luau parte la drepturile publice, ear' respective proiecte se 'mi-se subștearnă Mie cu posibilă înfeală. Viena la 20, Octomvrie 1860.

Francisc Iosif m. p.

Am ținut că e bine să ne aducem aminte de aceste fapte din trecut, una, pentru-că sunt legate de numele celui-ce poate astăzi a fost dus la groapă, uitat de toată lumea, — a doua, pentru-că sunt fapte, la cari au cooperat și oamnenii noștri.

Sunt fapte pe cari nu le mai poate nime combate nici critica, dar' învătătură pot să tragă mulți din ele. Și tocmai aceasta e misiunea istoriei: prin înșirarea faptelor din trecut, să facă educația celor din prezent.

Sibiu, 2 Martie n.

Dela curtea română. Ieri a sosit în capitala României A. S. R. Principele Ferdinand, moștenitorul de tron al României, venind din străinătate, unde o petrecut lunile de iarnă. A. S. R. Principeasa Maria a rămas în Gotha, unde va mai sta câțeva vreme, împreună cu micii principii.

Noul Metropolit. Liga Română salută pe noul Metropolit al bisericii orientale române, în următorii termeni călduroși:

„În fine, după o neobișnuit de lungă întârziere, „Monitorul oficial” al

și-cum ar fi voit să se arunce asupra mea, dar' s'a refînit:

— Îndură-te! Fie-ți milă de mine! Lasă-mă să mor! Ceea-ce sufer eu pentru tine, e mai grozav decât moartea. Toate le-am suportat, toate le-aș putea suporta; dar' asta nu o pot, nu o pot... Dacă rămân în viață, fiecare oră va fi pentru noi tortură de iad, tortură ce zi de zi va deveni tot mai grozavă. Și tu mă vei urî. Întreaga taură 'ți-o vei vîrșa asupra-mi. O știu, o știu prea bine aceasta. Îți și simți deja ura din vocea ta. Fie-ți milă de mine. Lasă-mă mai întâiu să mor.

Sărmană nebulă! Am prins-o de braț și am atras-o spre mine.

— Așadară să nu știu nimic, — i-am reflectat eu, și acum aproape inconștient de agitație, împintinat de o crudă învătătură.

— Te iubesc, te-am iubit totdeauna, totdeauna a ta am fost. O clipă de slăbiciune am espiaț prin aceste chinuri tartarice, auzi tu, o unică clipă de slăbiciune. Înțelegi, că așa este?

Încea un moment leuc și apoi am urmat instinctului meu sêlbatic, orb, neînfîrnat. Ea a căzut pe spate pe perină. Buzele mele i-au năbușit țipetul.

(Va urma).

Ungariei publică confirmarea împărătească a nou alesului Metropolit ortodox român al Ungariei și Transilvaniei, Ioan Meșianu. Trimitem și noi felicitările noastre I. P. S. și dorim ca D-zeu să-i dea viață lungă, ca să poată răspunde astfel la așteptările generale pe care frații noștri de dincolo le-au pus în el, când l-au înălțat la această cea mai înaltă demnitate arhierască. I. P. S. se bucură de bine întemeiată reputație de a fi un cucernic prelat și un ager ochiu administrativ în afaceri bisericesti. Nu ne îndoiim, că aceste calități vor contribui la ridicarea bisericii ortodoxe române de acolo. Dar biserica românească este azi acolo și un *asil al naționalității*.

Să sperăm că I. P. S. S. va ține seamă de acest caracter eminent *național* al misiunii sale și va reuși să mențină și să desvolte spiritul național românesc al metropoliei de sub cărmuirea sa.

Românii din Istria au fost scoși la iveală în timpul din urmă. E vorba că vor cere să li-se facă o școală românească. »Il Piccolo», ziar italian din Trieste scrie în favorul lor. Organul slav *La Pensée slave* îi combate.

Liga culturală și comitetul național studențesc din București vor convoca pe Duminecă o întrunire publică, spre a protesta în contra excluderii studenților români dela academiile de drept din Oradea-mare.

Bolcaș în București.

— Serisoare particulară. —

— 27 Februarie n.

Astă-seară, 27 Februarie n., cu trenul de orele 9 și 10 minute a sosit în capitala României-libere distinsul și mult prigonit ex-student din Oradea-mare, dl *Lucian Bolcaș*, însoțit fiind de domni C. Mușescu și Șolomonescu, delegații comitetului național studențesc din București la concertul-bal din Oradea-mare.

Deși vestea venirii lui Bolcaș — ne-a fost anunțată telegrafic abia numai o clipă înaintea sosirii sale și într-un timp foarte nepotrivit, totuși studențimea din București l-a întâmpinat la gară într-un mare și impunător număr.

La intrarea trenului în gară uralele »să trăiască Bolcaș» păreau că nu se mai sfârșesc. Bolcaș a fost ridicat pe brațe și purtat în triumf. Dela gară formându-se un frumos corteg, pe calea Griviței și Calea-Victoriei, publicul, ce creștea mereu în număr — a mers cântând în tot parcursul »Deșteaptă-te Române» la renumita berărie a fraților ardeleni »Mircea», unde s'a dat în onoarea celor sosiți un mic banchet. Curiozitatea lunei de a vedea pe bravul student, sosit cum numai el poate să-și dea seama, pe jos, peste Carpați, în timp de iarnă, și asta grație ticăloșeniilor ungurești, cari l-au refuzat pasaportul — a umplut literalmente spațiul local »Mircea».

Cel dintâu care a luat cuvântul a fost dl B. Demetrescu - Brăila, președintele comitetului național studențesc, salutând în simțite și frumoase cuvinte sosirea lui Bolcaș în mijlocul nostru. Îi răspunde Bolcaș mulțumind studențimea din România pentru buna și neașteptată primire ce l-a făcut și pentru interesul ce poartă cauzei fraților lui de peste munți, vrednici de o soartă mai bună.

Aplause îndelungate au subliniat cuvintele oratorului.

La cererea și aclamațiile generale a salei întregi, se ridică apoi entusiastul student ardelen dl *Septimiu B. Mureșianu*, care între dese aplause face printr-un glas plin de durere și mișcător până la lacrimi — tabloul viu și negru al nesfârșitelor suferințe cele îndurâ bietul popor român de peste munți — frații noștri — în lupta titanică pentru revindicare și afirmare legitimă și sfințelor noastre aspirații naționale, aducând ca noue dovezi: prigonirea și lovitură atât de mișească și barbară dată de Unguri studentului Bolcaș și bravilor sei tovarăși de luptă.

Vorbește apoi simpaticul și devotatul cu totul chestiei naționale, dl student *Mușescu*, care și-a luat rolul greu de a aduce pe Bolcaș în România, pe ori-ce cale și cu ori-ce mijloace. D-sa face elogii binemeritate, marelui binefăcător român dl *Sava Somănescu*, la adresa căruia publicul erumpe în puternice urale de »să trăiască». Oratorul provoacă tinerimea ca să-și facă datoria de Români! (Aplause entusiaste).

La orele 12 noaptea — considerând calea obositoare ce au făcut-o noi sosiți — publicul s'a depărțat, după ce a însoțit pe Bolcaș, între cântecele de veselie, la *Hotel Metropole* — unde bunul Român ardelen, dl *Danilescu*, administratorul acestui splendid hotel a îngrijit ca să fie găzduit cât se poate mai bine. — Pentru mâine-seară, 28 Fe-

bruarie, comitetul studențesc a convocat o mare întrunire studențescă, în onoarea lui Bolcaș. În această întrunire se va discuta și modul cum să răspundă studenții români, celor străini — despre noua barbarie ungurească — printr-un *Memoriu*. Se vorbește, că pentru Duminecă Liga va convoca o mare întrunire publică, la care va vorbi și studentul Bolcaș. Sosirea lui în București a făcut o adevărată senzație. Despre toate cele-ce vor fi, vă vom raporta la timp.

Toreador.

Dela Oradea-mare.

— Serisoare particulară a »Tribunei». —
— Unguri provocatori. — Spaima lor. —
— Nouă jertfă. — Un vrednic avocat român. — Concertul tinerimei. —
— Frații la frați.

— 28 Febr. n.

Cu alungarea celor 17 »agitatori» era vorba, că spiritele se vor liniști în Oradea-mare, mai virtos că chiar fiuicele locale profetiau pace pe un timp mai îndelungat, — dar' ce se vezi, chiar ele — fiuicele, nu mai înțeală.

Sunt foarte îngrijite sêrmenele de statul maghiar. Necontenit visează despre o tabără daco-românistă, care are de scop a zdruncina aici ori-ce e unguresc.

Teamă-se! Una însă nu putem trece cu vederea. Cum de tot noi sîntem provocatori, când ei ne provoacă?

Nu e zi dela D-zeu în care să nu aducă ceva *senzație*.

Eată o știre teribilă!

Noi, eliminații, la Cluj am fi discreditati în fața fraților noștri și inteligența română de acolo împreună cu — *Moldovan Gergely și Ciocan János*, o se înceapă o acțiune puternică în contra noastră! Ce-i mai mult: vor să ne detragă ori-ce ajutor... etc. etc.

Dar' să trecem la evenimentele mai recente.

Săptămăna trecută a fost una din cele mai sgomotoase și plină de momente înălțătoare. Venit-au din țeara libertăților doi frați la noi, ca să asiste cu trup și suflet la *sêrbarea*, — poate ultima, — din Bihor. Împinși de iubirea frățască la strigătele noastre au venit chiar pe câmpul de luptă, — ca să vadă fărădelegile ungurești, să se convingă despre toate...

Chiar bine. Analele justiției ungurești și de astă-dată au fost deschise pentru o nouă jertfă, — martori oculari au fost ambii!...

E vorba despre procesul »Tribunei Poporului», al cărui sfârșit e condamnarea dlui E. Măglașiu la 2 luni temniță și 10 fl. amendă... Și pentru-ce această osândă? Pentru-că a îndrăznit să sibi-ciualască defraudările și furturile comise în această țeară »fericită». Ne-am dat cu apostrofările procurorului Perjesy, care îngâmfat timbrează presa română de »*trădătoare de patrie*», lucrând numai pentru bani, speculă.

Și de astă-dată el a declarat, ca și la procesul prim, că *da, voim să maghiarizăm!*...

N'am fost dedați și e primul cas, că un avocat *orădan* păsește de apărătorul unui »trădător de patrie» (!). Inima ne-a săltat de bucurie, când vrednicul tiner *Dr. Aurel Lazar* a pășit energic față de insultele procurorului, răspunzând sus și tare, că protestează în numele *națiunii române*, ca ori-și-cine, fie acela chiar procuror, să timbreze ziaristica română cu *trădătoare de patrie*! Nu din speculă-lucru ziaristica română, ci conștie de chemarea sa ea servește din inimă, cu multe jertfe, interesele neamului românesc...

Eram frapați cei de față la auzul cuvintelor, că în *Ungaria toate sînt minciună! Minciună e constituționalismul maghiar, minciună e parlamentul, minciună sînt alegerile, minciună e libertatea presei*, toate sînt minciună. — Firește a fost interupt apărătorul. De unde atăta cutezanță, ca un avocat român în publicitate, să caracterizeze astfel stările din Ungaria? Mai ales un avocat român din Oradea-mare?

Erau foc de mânie adversarii, n'afiau mod, cum să-și verse veninul.

A fost o vorbire din cele mai frumoase, măiestri! Ne vine în minte contrastul îngrăbă dispărut, când apărătorul cu insistență cerea, ca să nu-i fie pedepsit clientul, de oare-ce atunci se va da satisfacție *hoților* și în urmarea acestei împrejurări poporul maghiar s'ar identifica cu *clasa hoților*, — dar' n'au trecut două sferturi și s'a spus verdictul de condamnare!

Îi gratulăm bravului avocat *Dr. Aurel Lazar*, că a cutezat și în această speluncă a fărădelegilor și urgilor să se manifesteze așa de românește și dorim ca și inteligența română din loc să fie pătunsă de același spirit, să nu fie indiferentă, ci și de numiții *fruntași ai Bihorului* să abstea dela datina de a nu se prezenta la astfel de pertractări.

Părăsească și ei nepăsarea și cu drag vom pute privi la viitorul Bihorului!...

Concertul tinerimei orădane, care în urma eliminării celor 17 — părea a fi dat uitării — totuși s'a aranjat, venind să asiste și conlucre și cei eliminați.

A fost o zi de sêrbătoare. Început a fost la orele 8. Când frații noștri din România, d-nii *Mușescu și Șolomonescu* au intrat în sală, musica a întonat imnul național. Cei prezenți entusiasmați erupseră în »să trăiască!»

Concertul s'a început cu însuflețitorul cântec »Eată ziua triumfală.

După aceea a urmat d-șoara *Valeria Pop*, care prin vocea ei de artistă — voce plină de farmece — a secerat aplause frenetice.

Când artista noastră a apărut pe bină în costum național — și cu un pathos uimitor a cântat unele doine naționale — însuflețirea a ajuns la culme.

Drăgălașa d-șoară *Virginia Gal* cu o pricepere rară făcea, ca pianul se producea vibrații duioase și se străbăta adânc sufletul ascultătorului.

Asemenea și dl *Alexandru Aciu* a impresionat publicul asistent cu declararea poeziei »*Lupta dela Rovine*» (fragm. din satira III.) de *Eminescu*.

Piesa »*doină doiniță*», cântată de corul tinerimei — a învîluit publicul într-un vis, în care dragostea și iubirea de moșie alina adâncul sufletului.

Conducătorul corului, dl *Iosif Maiorescu* prin finuta lui de un om versat în ale artei musicale, a câștigat simpatia tuturor.

Programul s'a sfârșit cu piesa teatrală »*Medicul fără voce*», de *Moliere*.

Diletanții se ved a fi pătuns firul acțiunii și astfel și-au predat rolurile cu dibăcie.

Îndeosebi tinerul *Nicolae Schiau* a câștigat plăcerea tuturor.

D-șoarele diletante *Marieta Iernea, Cornelia Erdélyi și Mărioara Rednic* asemenea au stors aplause.

După-ce s'a sfârșit programa, publicul asistent s'a așezat la cină.

Era o mare familie românească foarte animată. Doinele duioase românești umpleau sala de un farmec nespūs. Șoapte de dragoste se auziau când și când sub impresia melodiilor pătunzătoare.

Mamele cu drag priviau la ale lor fete, cari dădeau salei un aspect încântător.

Cine se mai gândia la necazurile vieții — cine își mai aducea aminte, că ori-și-ce vorbă poate fi auzită — poate fi întrebuințată drept armă, cu care se va conturba liniștea de apoi?

Era ceva intim — ceva ce atrăgea pe toți și pe toate.

Un suflet — un singur suflet românesc!

Când veselie și animația era la culme dl *George Novacovici*, fostul președinte al tinerimei se ridică și rosti un toast în sănătatea publicului asistent. Mulțumi d-șoarelor debutante pentru atențiunea, cu care au învrednicit Oradea-mare. Apoi prin cuvinte pline de dragoste mulțumi fraților din România, cari împinși de iubirea frățască au venit în mijlocul nostru.

Răpit de entusiasm urează viață fericită tinerului domn avocat *Aurel Lazar*, care a manifestat un interes extraordinar față de tinerimea prigonită și care cu drept cuvânt se poate numi *patronul tinerimei*.

Cuvintele se trăseacă răsuna și vibrând se perdeau în melodiile frumoase ale vioarei.

dl *Gerasim*, avocat în Alba-Iulia, în numele Ardelenilor cu drag privește la *deșteptarea Bihorului* și dorește, ca tinerimea și mai departe se meargă pe calea apucată.

Mare admirație a stors dl *Alexandru Rus*, medicinist de Cluj, când cu arcul artistic făcea, ca horele ardelenști să atingă coarda inimilor impresionabile.

După-ce earăși am trecut cu toții în sala de dans, »*Călugerii*» în costumele lor pitorești smulgeau din sufletul fiecăruia aplause.

Laudă vătavului *Vasile Gheție*, care a arătat o dexteritate rară și care prin jocul seu drăgălaș a stors aplause. După acestea jocul și — ear' jocul până în zori de zi.

În 24 seara petrecerea s'a continuat.

Animația era și mai mare. Toate au decurs familiar.

Când dl *George Novacovici* se ridică spre a-și lua în numele tinerimei adio dela frații din România — dl *Mușescu*, student în drept în București — vicepreședintele comitetului național studențesc, începă o vorbire plină de entusiasm pentru tot ce-i românesc. Asigurându-ne despre iubirea lor — do-rește, ca solidaritatea tinerimei să fie cât mai perfectă. Apoi cu un pathos și cu o finuță, ce numai un adevărat orator poate avea — cu vocea pătunzătoare își finește vorbirea însuflețitoare prin cuvintele rezolute »*la luptă cu toții ai Romei copii!*»

Era ceva nespūs... O însuflețire ca-și-care arare-ori va fi fost în Bihor.

Vorbirea ne-a captivat. Isbucnăram cu toții în să trăiască și musica întonând imnul național — ne ridicăram cu toții și lăsarăm să se audă cuvintele: »*Murim mai bine'n luptă, decât să fim sclavi eară în vechiul nost pământ*».

S'au dus și cine știe soartea vitregă ce va mai eroi?

Gen'—Riot.

Cronică politică.

Declarațiile lui Bülow.

În comisiunea bugetară a reichstag-ului german, secretarul de stat *Bülow*, a făcut în 28 Febr. mai multe declarații, referitoare la *politica externă a Germaniei*.

Bülow s'a pronunțat asupra *convențiunii anglo-germane*, zicend, că ea se ține în secret, fiind mai mult vorba în ea despre evenimente ce pot urma în viitor.

În chestia insulelor *Sannoa* a declarat Bülow, că Germania e pentru despărțirea teritorială, dacă se va învoi la aceasta Anglia și America.

Referitor la situația din China, Bülow a zis, că cu privire la curentul dușmănos față de străini, ce se observă cu deosebire în Santung, guvernul german a făcut atent guvernul chinez. Germania își va apăra energic interesele sale în China.

Orleaniștii și bonapartiștii.

Scrisorile prințului de Orleans au fost confiscate la *Buffet*, reprezentantul prințului la Paris. Între ele s'au aflat și portrete de ale prințului, și au fost confiscate și câteva stindarde. Între scrisori e compromițătoare cu deosebire una, în care cineva e însărcinat a afla, că *generalul X. e gata pentru acțiune*?

Cercetarea decurge energic.

Despre mișcările bonapartiștilor are o senzațională știre ziarul *Indépendance Belge*, comunicată din Londra. Să afirmă adevă, că bonapartiștii au decis să cumpere mai multe ziare, ca să popularizeze bonapartismul la popor. Spre acest scop vor jertfi 10 milioane de franci. Între ziarele ce vor fi cumpărate se numără: »*Petit Journal*», »*Intransigeant*», »*Gaulois*», »*Libre Parol*», »*Soir*», etc.

Din toată lumea.

George, principe de Creta. — *Papa bolnav.* — *Milan părăsește Serbia.*

Adunarea națională din Creta a decis în unanimitate, ca guvernul *George*, se poată folosi titlul de principe de Creta. — După discuție mai lungă s'a decis, ca tot câte 6000 de alegători să aleagă un deputat.

Agencia *Stephani* are știre din Roma, că *Papa* e greu bolnav.

În 28 Februarie a fost cuprins de amețeală; audiențele s'au aminat. *Papa* împlinește acum 90 de ani.

Milan, exregele Serbiei va părăsi de nou Serbia, din cauză că a atras ura Rusiei asupra țerei. *Milan* a primit o sumă oarecare din imprumutul sêrbesc contractat mai în urmă. El se stabilește deocamdată la Paris. De comandant suprem al oastei a fost denumit în locul lui, *Belimarcovici*.

Cronica zilei.

Sibiu, 2 Martie n.

Evangelhia Reginei. Gazetele din București scriu, că la Ateneu a fost expusă evangelhia scrisă și ornată de Maiestatea Sa Regina României și dăruită catedralei dela Curtea-de-Argeș.

Marea operă a Maiestății Sale este așezată la Ateneu pe o mobilă anume executată la Viena, după desennurile dlui *Lecomte de Nouy*.

Nou doctor român. Din Cluj ni-se anunță că Sâmbătă, 27 Februarie n. a fost promovat la gradul de Doctor juris dl *George Popa*, din *Beliiu*, în Bihor. Promoția tinerului simpatice a dat prilej unei frumoase sêrbări românești. De pășirea în viață a dlui *Dr. Popa* se leagă frumoase speranțe pentru cauza deobște a Bihorului.

»*Carmen Sylva*». M. Sa Regina, României, în cunoștință prin o telegramă de inaugurarea societății »*Carmen Sylva*» din Iași, a trimis președintelui acestei societăți următoarea telegramă:

»*Fac cele mai vii urări pentru prosperitatea societății d-voastre, de care mă interesez din suflet.*

Elisabeta».

Necrolog. Ni-se anunță că *Ehennie Muntean*, după îndelungate suferințe, fiind împărțat cu Sf. Taine a adormit în Domnul, Marți, în 16/28 Februarie a c., la 5 ore seara, în al 51-lea an al etății și 25 al fericitei sale căsătorii. În mormântarea se face azi.

D-nă *Iulia Dressand* n. *Blasius*, mama dlui *Victor Dressand*, administratorul nostru a înecat ieri din viață, în vîrstă de 61 ani.

Călătoria împăratului Wilhelm la Roma, după-cum se scrie din Berlin, nu se va face deocamdată. Împăratul Wilhelm a abzis de această călătorie din cauze personale și nu din cauze politice.

Hymen. D-șoara *Ana I. Popoviciu*, flica preotului din Acliu și dl *Ioan Giurgiu*, învîțător dirigint în Orlat, își vor sêrba cununia în 5 Martie n. a. c., în biserica gr-or. din Acliu, la orele 3 p. m.

Vapoarele serviciului maritim român vor începe cursele lor pe Dunăre, pentru transportul de mărfuri la 21 v. curent, dela Galați spre Turnu-Severin, și la 26 curent dela Severin spre Galați. Cursele de călători și mărfuri pe linia Brăila-Sulina vor începe de Luni 22 curent și se vor face în toate zilele, afară de Duminecă.

Reuter a murit. În *Nizza* a murit Sâmbătă un om, despre care cu dreptul se poate zice, că a avut cu lumea o cunoștință necunoscută. Căci cine n'a cetit zilnic în ziare în fruntea telegramelor că: »*Agencia Reuter scrie*», și cu toate acestea puțini vor fi știind că anume ce e acea *Agencia Reuter* și cum se face că sutele de ziare publică în același timp diferitele telegrame dela *Agencia Reuter*.

Agencia Reuter e cel mai grandios birou de informațiune din lumea întreagă. Prin minunata ei organizație, zilnic prevede presa întreagă cu informațiunile cele mai felurite, căci abia este orăș mai mare, în care *agencia* și nu aibă corespondenți regulați. Barorul *Paul J. Reuter*, cel care acum a murit în *Nizza*, a fost întemeietorul acestei *agencie*. La 1849 a înființat-o în Aachen, ear' la 1851 a mutat-o în Londra unde există și azi — dela 1865 ca societate pe acții. Întemeietorul baron *Reuter* a murit ca milionar.

Accident nenorocit. Din Ploiești ni-se anunță, că comuna Cioranii-de-sus, din județul Prahova, a fost zilele acestea teatrul unei drame palpitante. Locuitorul *Stefan Burlea* din acea comună, venind dela pădure cu căruța încărcată, pe drum a adormit în căruța. Când a intrat pe linia satului nenorocit, alunecând pe lemne, a căzut și căruța trecând peste dînsul, a rămas mort pe loc.

Spiritismul în popor. Un țeran ne scrie următoarele: În comuna noastră (pe Câmpeie) și în ținutul nostru s'a descoperit o nouă *invențiune*, despre care până azi nu am cetit prin gazete. *Eată lucrul!*

A vorbi cu cei morți, și anume: persoana care poate vorbi cu cei morți se pune lângă masă, puindu-și mâinile pe masă și începe a-i striga pe nume să vie acolo; eară ei dacă ajung ridică masa, ca semn că au sosit. Nime nu-i vede pe ei, fiind numai niște spirite nevăzute.

Persoana care vorbește cu ei se numește »*mediu*», eară dacă spiritele au sosit acolo, mediu acela îi întreabă astfel:

»Vă rog, spirite sfinte și curate, se-mi răspundeți de (cutare om), dacă se află în raiu, se-mi ridicați masa de 3 ori; eară dacă este în iad să-mi ridicați masa odată», — și așa mai departe se pot înțelege prin semnele mesei; aceasta e o mare minune ne mai pomenită.

De aceea vă rog să ne răspundeți despre lucrul acesta, că oare curat se fie sau ba; eu subscrisei am afumat masa aceea cu tămăie, că de-ar fi cel necurat să fugă, dară spiritele acelea tot vin când le chiamă.

Ne înfricăm însă să nu fie vre-o înșelăciune cu diavolul, de aceea vă rog ca să ne dați un sfat, că oare Dumnezeu cu voea sa este acolo, sau vre-o înșelăciune cu diavolul, *Doamne iartă-ne*.

Lucruri lumești încă răspund spiritele.

Despre noroc, despre umblarea timpului și despre altele, care toate se par a fi drepte.

Am dat literal scrisoarea țeranului nostru, ca să se vadă ce impresie face spiritismul la sate.

Congresul ziaristilor, care se va ține după-cum am amintit la 5 Aprilie în Roma, preocupă tot mai mult pe Italiani, cari fac pregătiri grandioase pentru primirea și distracția congresistilor. La Neapole, unde congresiștii vor face o excursiune încă au început să se iee toate măsurile necesare. Ziaristii din întreagă Europa arată un deosebit interes pentru congres. La biroul central din Paris s'au anunțat până acum sute de participanți. Ziarele maghiare spun, că dintre ziaristii din țeară până acum 34 »*și-au anunțat participarea*». Dintre Români însă probabil nu va fi nime...

Țigaretare anarchiste. Din *Triest* se scrie că în zilele acestea din nou au păt-o mai mulți fumători, că în momentul când și-au aprins Țigaretetele, aceste au explodat cu mare detunătură. Pe lângă Țigaretetele »*drama*» exploadează acum și Țigaretetele »*sport*»; aceste din urmă după explozie nase și minunate focuri bengalice. Poliția caută acum în ruptul capului să afle pe fabricanții puțin conștiențioși.

Pentru cei nenorociți.

După nouele știri ce ne vin, miseria fraților din Panticeu, unde focul a devastat apa de grozav, e mărită și prin greutatea iernii.

Cu atât mai mare trebuie deci să fie și mila noastră. Ni-se cere ajutor grabnic, se grăbim a le da, care cum putem, o mână de ajutor.

Aici în Sibiu s'a pornit o colectă pentru acești loviți de soarte.

Apelăm la inimile generoase de pretutindeni, să facă asemenea.

Deși s'au dat ordinațiuni ministeriale mai aspre în privința colectelor, totuși a sfârșit de colecte se pot face fără nici o greutate. Chiar și ordinul ministerial prevede aceste cazuri excepționale, asupra cărora vom da mâine explicațiuni.

Damele române de pretutindeni au prilej a arăta caritatea lor creștinească românească, inițiând colecte pentru nenorociți din Panticeu.

La

Abonament lunar

pentru

Martie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

POSTA REDACȚIUNII.

Doamnei Gertruda Alexandru. Biografia promisă vom publica-o cu plăcere. Firește toate drepturile vă rămân d-v.

Dnii Frății în Paris. Scrisorile se vor publica. Ne-ai făcut o mare plăcere. Te rugăm să mai scrii din când în când. »Mardi-gras« se va publica de ziua prinderii postului la noi. Salutări și mulțumiri.

Dnii V. C. în Paris. Sânt mărgăritare. Nu uita a continua. Adresa a fost corectată. Salutări.

Dnii T. Mihail în München. Poesiile se vor publica. Deocamdată e mare îmbulzeală sub linie. »Ideea desarmării« vom vedea. N'am cetit-o încă.

Tribuna Literară.

PLOȘNIȚA.

(Din datinele și credințele Românilor despre insecte).

(Urmare).

Dacă un om se desbracă în zi de sec când e *Lună nouă* în pielea goală și apoi, suindu-se călare pe cociorvă, încunjur casa de trei-ori în preajma soarelui, ear' a treia-oară, când ajunge în dreptul uși, zice cătră omul care stă la fereastră în casă :

Craiu nou în țeară!
Ear' cel din casă spune:
S'e ase ploșnițele pe us'afară
Tot una după una
Pân' n'a rămân nici una!*)

Sau:

Craiu nou în țeară!
— Ploșnițele-afară!
Dar' ce-or mânca ele?
— Ia s'or duce pe păree
Și s'or mânca
Una pe alta!*)

Dacă unul dintre căsași ese pe la inserate afară și văzând *Craiu nou* pe cer se oprește în locul acela, de unde l-a văzut, și întorcându-se cu fața spre fereastră strigă:

Craiu nou în țeară!
Ear' unul din casă, răspunzându-se, zice:

Ploșnițele toate-afară
S'e iasă
Din casă
Tot una
Câte una
Pân' n'a rămân nici una!

Și după-ace a rostit cuvintele acestea de trei-ori se suie călare pe mătură,

*) Dat. Rom. din Todirești, com. de Nicol. Rădăgan.

*) Dat. Rom. din Balaceana, com. de Alex. Pipul.

cociorvă sau pe lopata de băgat pânea în cuptor și, începând a alerga prin casă și a mătura, zice:

Ești ploșnițe afară
Că Craiu nou se 'nsoară
Și v' poște la masă,
Că n're cine mânca,
Cine-a bea și a juca,
Ești voi și veți mânca,
Și veți bea și veți juca
Pân-veți sătura!*)

Cuvintele acestea trebuie să se rostescă în trei seri după oaltă și anume la începutul a trei luni.

Făcându-se aceasta se crede, că toate ploșnițele es din casă afară în formă de roi și se duc în alte părți.)*

Românii din Moldova spun:
Când vezi *Craiu nou*, de ești afară se zici:

Sănătate 'n casă
Și ploșnițele-afară!

Apoi, de ai asemenea podoabă în casa ta, ori de ești bolnav se zici:

Craiu nou!
Craiu nou!
Na un fedeleș gol,
Dă-mi unul plin,
Roșu ca călina,
Gras ca slănină!*)

Neputându-se nici în chipul acesta mântui de dînsule, atunci se întrebuințează următoarele mijloace:

Să prind trei sau și mai multe ploșnițe într-o Vineri dimineață sau în altă zi de sec dela sfîrșitul lunii, se pun într-o țevă astupată la amîndouă capetele cu mămăligă, se duc în aceeași zi la un riu și aruncându-se în apă se zice:

Precum apa rîului
Nu se 'ntoarce înapoi,
Așa, ploșnițe, și voi
S'e nu veniți înapoi!*)

(Va urma).

S. Fl. Marian.

INFORMAȚIUNI.

»Transilvania«, organul »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român«. Apare în Sibiu în 10 numeri pe an. Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria: 10 coroane, pentru străinătate: 10 franci. Membrii »Asociației« primesc »Transilvania« gratuit. Anul XXX., nr. 1 și 2 din Ianuarie—Februarie are următorul cuprins: Statistica culturală. — Cronica notarului anonim al reg. Bela. — Știință, literatură și artă: Concurs literar. — Academia maghiară de științe. — Românii din Transilvania la 1733. — Biografia lui Avram Iancu. — »Foiaș școlastic«. — »Teoria dramei, un tractat instructiv despre frumos și artă, de Dr. Iosif Blaga, prof. în Brașov. — Obolul saraucului la monumentul »Marelui Andrei«. — Raportul anual al societății de lectură »Petrul Maior«. — L. Bachelin. — Revista revistelor. — Din taxel Asociației: Pro domo. — Încasarea taxelor de membri. — Casa națională. — Din despărțiminte. — Bibliotecile populare. — Rugare. — Partea oficială: Cătră publicul român! — Procese verbale din ședințele ordinare ale comitetului »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român«, ținute în Sibiu la 26 Ianuarie și 2 Februarie n. 1899. — Conspetul publicațiilor intrate la biblioteca Asociației în semestrul II. al anului 1898.

Influența Francezilor asupra Românilor. Zilele trecute 'și-a susținut teza de doctorat în litere la Sorbona din Paris dl *Pompiliu Eliade*.

D-sa a tratat despre influența franceză asupra spiritului public în România.

Presă parisiană, cu această ocazie, a lăudat meritele tinărului Român, unul din cei mai distinși studenți, după-cum spun ziarurile franceze.

Cunoscutul literat foiletonist *Gaston Deschamps* consacră trei coloane din *Le Temps* teșei dlui Eliade.

»Înainte de a se întoarce în țeara sa, spune Deschamps, dl Eliade a voit să-și achite datoria față de ospitalitatea franceză, dedicând școlaei normale superioare o operă, căreia îi sacrifică bucuria toate ultimele produse ale literaturii noastre curente.

Analizează apoi această interesantă teșă și se exprimă astfel:

»Ea nu este o vagă disertațiune în genul oare-căror teze inaugurale care n'a soses de dincolo de Rin și pentru cari profesăm câte odată un respect prea reverent. Este un impozant în octavo de 436 de pagini, plin de mîdăv substantifică bogat în fapte, texte și date,

*) Dat. Rom. din Stroești, comun. de G. Bărtou.

*) Dat. Rom. din Costăna, com. de Nic. Năhornia.

*) »Șezătoarea«, an. I, Fălticeni 1892, pagina 191.

*) Dat. Rom. din Mitocul-Dragomirnei, com. de Amfil. Burac; a celor din Volovet, com. de T. Vicol; »S'e prind într-o Vineri dimineață dela sfîrșitul lunii trei ploșnițe într-o burăciță de mămăligă sau pâne și ducându-se în aceeași zi se aruncă în al treilea rîu dela casă;« din Mihoven, com. de Vesp. Corvin. »Dacă se pun într-o țevă astupată la amîndouă capetele cu mămăligă și se duc la păreșu.

întărit de o armătură solidă de mîrturie, de referențe și de autorități. Această lucrare a cerut cinci ani de studii neîntrerupte.

Autorul teșei reconstituie perfect societatea română din secolul al 18-lea până la 1821 și urmărește în toate amănunțimile ei influența exercitată în principate de spiritul francez și insistă asupra răsăditului pe care l-a găsit în Orient marea revoluțiune franceză.

Dl Deschamps își termină astfel recensia:

»Dl Pompiliu Eliade se va întoarce în curînd în țeara sa pentru a-și deservir opera și pentru a preda literatura franceză la universitatea din București. El va spune, că cu toate cele întemplete, inima Francei nu s'a schimbat. El știe toate resursele de energie, cari, la noi, trec peste toate crisele. El a văzut desapoare, în timpul unei sederi de patru ani într-o școală franceză, una din adevărate minorități intelectuale, cari mai curînd sau mai tîrziu triumfă în contra minciunilor fanaticilor și în contra erorilor glozelor înșelate. Astăzi ca și ieri poporul francez nu recunoaște legitimitatea tiraniei, sfîrșenia fraudei, necesitatea sclavajului.

»Acest popor cavaleresc și spiritual nu poate fi complicele nedreptății, nici înșelăciunii de fraudă.

»La această națiune, care a răspîdit în lumea întreagă, atîți cavaleri răcitori, destinați ocrotirii celor slabi, apărării celor apăsați, desființării tiranilor, nu există rase blăstămate, nu există oameni, cari s'e aibă dreptul să reclame partea lor de bucurie și de libertate sub lumina cerurilor.

»Convorbiri Literare«. Apare în București la 15 ale fiecărei luni. Abonamente: pentru România și țările locuite de Români pe un an 15 lei; pentru studenți, institutori și învețători pe un an 12 lei; pentru țările uniunii postale pe un an 20 lei. Abonamentele se plătesc înainte. Anul XXXIII., nr. 1 pe luna lui Ianuarie 1899 are următorul cuprins: *Iacob Negruzzi*: Scrisori dela Mihail Eminescu. — *Vasile Leonescu*: Craiu de ghindă (piesă teatrală în 3 acte). — *Duliu Zamfirescu*: Lydda (Partea I, Scrisori romane). — *D. Nănu*: Idolatrie (poesie). — *Ioan A. Bassarabescu*: Un dejun (scîșie). — *Cesar I. Vergiliu*: Amurg (poesie). — *A. V. Gădei*: Din dreptul vechiului român, de Ioan Nădejde (recensie). — *N. Basilescu*: Cîntec de nuntă (după Catul). — *M. D.*: Revista critică (dl *Diaconovich* despre literatura română din Ungaria; Pagini literare; d-nii Antemireanu și Sanielevici despre artă). Bibliografia critică.

Registrul publicațiilor „Tribunei” pe an. 1898.

Articoli secundari.

(Urmare).

Falimentul Budapestei, 269.
— constituționalismul maghiar, 267.
Falsificație — prețina, 194—202.
Federalismul se anunță, 160.
Femei, onoare bravelor — 17
Femeilor, Adresa — sase cătră Maiestatea Sa, 8, 11.
»Filosofia chestiunei naționale«. Prelegerea lui Zsilinsky Mihály, 84.
Fitzmaurice, Lord, 41.
Flourens, dl de — în Giurgiu, 184.
Guvernului »iredentist«, De-ale — 16.
Guvern incapabil, 58.
Guvernul și revoluțiunea, 18.

Gendarmii și Motii, 113.
— în sinod, 62, 68.
Germania, Din — Agitațiunile electorale. Gladstone, 102. Voci de presă, 105.
— și Români, 109.
Glasul pădurei de St. C. Alexandru, 268.
Gherla, Glas din — 101.
Goana contra tinerilor dela Oradea 222
Gozdsu, »Petrul Maior« »Tribuna« 29.
Grădișteanu, Discursul dlui — 3
»Groapa dracului«, 70
Gubernatis, Dl de — în Giurgiu, 184.
Guvernului »iredentist«, De-ale — 16.
Guvern incapabil, 58.
Guvernul și revoluțiunea, 18.

»Hands off!« din »Pesti Hirlap«, 10.
Hăteganilor, — Sărbările — 47.
Hentzi, — monumentul, 236, — chestiunea, 244.
Herczeg, Domnul — la Sighișoara, Entr. 57.
Honterus, Memoria lui H. — de A. Sever, 167.

Ideea de patrie în timpurile moderne de Louis Legrand, 67—70.
»Idealul național«, Entr. 75.
Ignat, Vasile 234.
Ieszenszky, cabinetul — 89.
— și slujitorii lui, 75.
Imperiul german și chest. din »Austria«, 247.
Imposibil »Căi de comunicație în România«, 35—37.
Inchisiția maghiară, 137.
Indrecrețiune, 116.
Înfrățirea română-slovacă, 222.
Înfrățiri peste Carpați (oficeri), 43.
Insoțire generală, de V. C. O., 263.
Interpelarea dlui Barbu St. Delavrancea, 68.
Intrunire, A doua — din sala »Dacia«, 68.
Investitura episc. de Rimnic, entr., 63.
Invetător model, 121, 122.
Invetătorii și pomăritul, 27.
Ischl, Din —, 169.

Irlanda Ungariei Jules Brun și Români, 5.
Italia, Răscoală în —, 94.
Jubileul Imperatului, 24—253.
Jules Brun la Ateneu, 20.
Jnstiția maghiară. Prigonirea avocatului Dr. Tămaș, 114, 115.

Kossuth F. și stînga extremă, 62.
Krivány, Defraudările 146—9, afacerea lui K. în congregație, 177.

La mormintele scumpe, 97.
— temniță 152.
Latinitatea de vină? 91.
»Legea europenească«, 284.
»Le Nord« și Macedonia, 35.
»Le Temps« și Maghiarii, 33.
Liberalism reacționar, 59.
Limba ovrească, 184.
Lipova, — Volnicia lui Bene, 205.
Lipsca, Din —, 102.
Lissa, memoria eroului dela Lissa, 190.
Luccheni-Libényi, 194.
Lueger, Vorbirea lui —, 210.
Lugo, Din —, congregația comit., 107, 228.
Lupta în comitate, 238.
»Lupta pentru drept«, 132. (Va urma).

Bibliografie.

„Călimdarul Poporului” în „Convorbiri Literare”.

Distinsa și cea mai veche revistă română face recensiune în ultimul său număr, pe Noembrie, »Călimdarului« nostru.

Eată aceasta apreciere:

»Călimdarul poporului pe anul 1899«. Anul XIV., Sibiu, editura și tiparul »Tipografiei«, societate pe acțiuni, Sibiu, merită să fie relevat pentru țința pe care o urmărește și pentru mijloacele care le întrebuințează.

E un adevărat călimdar popular, care în afară de materia calendaristică obișnuită, conține materia cea mai potrivită pentru a țină deșteaptă conștiința națională în popor.

În »Dela 1848« se povestește plutele Românilor în contra asupritorilor unguri, ear' în »Răvașul nostru« se face o dare de seamă despre toate incidentele care au turburat viața românească din Ungaria dela Septembrie 1897 până în Septembrie 98. Afară de aceasta se relevă faptele care vădesc că viața românească se menține și se manifestă cu putere atât în regat cât și în celelalte țări locuite de Români.

Într'adevăr mai rar carte care se urmărească cu atîta unitate de concepțiune scopul propus.

»LIGA ROMÂNĂ« DESPRE

»LUPTELE ROMANILOR«.

»Liga Română« scrie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor«:

»Tribuna« din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor«, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutului acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta residă totuși cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o feri de orice balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități nouă vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindena. Mai ales în România, unde trecutului chestiei trase silvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

Sosiți în Sibiu.

În 2 Martie n. 1899.

Hotel »Imperatul Romanilor«: Gärtner, antreprenor din Brașov; Olteanu, magaziner din Blaj; Saubel, Bruck, Bradl, Helsam, Maager, din Viena, Singer din Praga, Müller din Gablenz, Schuller din Orăștie, Weiss, Mayer, Lustig, Friedmann, Kopper, din Budapesta, comercianți; Vass, agent din Budapesta.
Hotel »Neurhrer«: Bikk, econom din Bolcau; Pirkner, consilier minist. din Budapesta.
Hotel »Meltzer«: Nagy, proprietar din Roșia-montană; Wilhelm, privatier din Seghedin; Freund, comerciant din Chezdzi-Oșorheiu; Adam, preot din Orăștie.
Hotel »Habermann«: Arz M., Arz I., din București, ospetări; Wartapez, forestier din Sebeșul-săseșc.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 20 Febr. n. 1899

Sămînțe	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.
			dela pînă	dela pînă	dela pînă
Grâu					
Bănățeneș nou	75	9.10	10. —	76	10.05
Grâu de Tisa	76	10.10	10.15	76	10.20
Grâu de Pesta	76	10.05	10.15	76	10.15
Grâu de Alba-Reg.	75	10.10	10.15	76	10.15
» Bacia	75	10.20	10.25	76	10.30
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	—
Sămînțe vechi ori noue					
Săcară	prima	70—72	8. —	8.06	
Orz	de nutreț	60—62	6.10	6.40	
	de vînare	42—44	6.70	7.50	
Ovăz	de boare	54—56	7.70	8.50	
Cucuruz (porumb)	de săr	58—61	5.50	6.50	
Maiz	de alt soi	—	5.50	6.50	
Hrîșcă	—	—	11.50	12.50	
			4.25	4.50	
Grâu	Mart-Apr.	9.73	9.74		
Cucuruz	Sept-Oct.	5.56	5.57		
Ovăz	Maiz-Lun.	4.62	4.63		
	Julie-Aug.	—	—		
	Mart-Apr.	5.79	5.81		
	Oct.	—	—		
Produse diverse					
Săm. de trif.	Lucernă ungurească				
Oleu de rap.	rafinat				
Uns. de porc.	dela Pesta	54	55	56	
Slănină	dela țeară				
Sau	sfîntă	53	54		
Prune	afumată				
Licitar	slavon, nou				
	bănățeneș				
Miere	brută				
Ceară	galbînă străcurată				
	de Rosenau				

Cursul pieței din Sibiu.

Din 2 Martie n. 1899.

Hărte-monetă română	Cump.	9.44	vînd	9.49
Lire turcești				
Imperiali (16 R' aur)		19. —		19.10
Ruble rusești 100 R'		126.75		127.25
Galbeni		5.64		5.65
Napoleon-d'ori		9.48		9.55
100 Marcs germane		58.55		58.90
Livre sterling		12.25		12.05

Bursa de Budapesta.

Din 28 Febr. n. 1899.

Benta de aur ung. 4%				
» ung. val. cor. 6%				100.25
Imprumut. câștig ferate ung.				121.50
Amerțarea datoriilor câștig ferate de Ost ung.				122.50
(I-a emisiune)				102. —
Amerțarea datoriilor câștig ferate de Ost ung.				102. —
(II-a emisiune)				98. —
Bonuri rurale ung.				98. —
» croato-slavone				98. —
Obligațiunile desp. regalilor				101.50
Imprumut cu premiu ung.				156. —
Loșuri pentru regularea Tisei și Seghedin				140. —
Benta de hărte austriacă				102.45
» de aur austriacă				102.25
Loșuri austriace din 1890				128.80
Acțiunile băncii austro-ungare				160.25
» de credit ung.				955. —
» de credit austr.				—
Societăți fondare ale Institutului de credit și economii »Albina«				102. —
Argintul				5.70
Galbeni împărțitești				5.66
Napoleon-d'ori				9.50
Mărci 100 imp. germane				58.90
Londen 10 Livre sterlingi				120.45

Bere originală de Pilsen

cu marca registrată acum „Pilsner Urquell“

adusă direct din

bereria burgheză din Pilsen,

totdeauna proaspătă în curgere

la

Emil Kirscher,

Sibiia, strada Cisnădiei nr. 38.

[71] 2-3

An apărut și se află de vânzare la „Librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni în Sibiiu“ următoarele cărți de mare valoare literară:

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere de

TEODOR V. PĂCĂȚIAN.

Prețul 1 fl. v. a.

Cartea aceasta ar trebui să o citească și studieze fiecare Român luptător pentru dreptul național.

Scopul în drept

(vol. 1.)

de Dr. Rudolf de Jhering

traducere autorizată de

TEODOR V. PĂCĂȚIAN.

Prețul 4 fl. v. a.

Op mare și de mare preț pentru apărătorii dreptului, înosebi pentru avocați, judecători, legiuitori, și pentru cei-ce doresc se îmbrățișeze carierele acestea.

LIBERTATEA

de

John Stuart Mill

traducere de

Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Unul din cele mai admirabile produse ale literaturii universale din veacul nostru.

Cărțile acestea sunt traduse într-o limbă frumoasă și ușoară românească, au fost primite cu multă și binevoitoare simpatie din partea presei române, pot deci să decoreze orice bibliotecă românească.

Se pot comanda dela

Librăria „Tipografeii“, societate pe acțiuni în Sibiiu

(Nagyszeben), strada Poplăcei nr. 15).

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiiu.

Luptele Românilor.

Articuli istorici-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelenți articuli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate.

Prețul 50 cr.

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografeii“, societate pe acțiuni în Sibiiu:

Studiu

de

Max Nordau

Naționalitatea

Traducere

de

Rosmarin.

Această broșură, plină de idei originale asupra limbii naționale și a naționalității, înfățează în cel mai necrușător mod reneștrismul.

Prețul cu trimitere francoată e numai 25 cr.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografeii“,

soc. pe acțiuni, Sibiiu.

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intrădever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătare în rata.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. marl.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu.

Preparatele de malată ale lui Johann Hoff, pentru debili și morboși.

Beutura de malată ptr. sănătate a lui

Johann Hoff.

În cas de debilitate generală, neregularității de funcționare a organelor inferioare a trupului, dureri de piept și stomac, precum și pentru reconvalescenți cel mai bun și cel mai gustos mijloc de întărire.

Prețul unei buteli 75 cr., 5 buteli franco costă 3 fl. 75 cr.

De zece ani sau poate mai de mult cumpăr dela d-voastră bere de malată pentru sănătate și alte preparate de malată. Ele sunt unicul mijloc, care au redat sănătatea soției mele. Mă rog pentru o nouă trimitere.

Böger, Viena, Hofmühlgasse.

Extractul de malată concentrat al lui

Johann Hoff.

La dureri de plămâni, catar de cap, precum și tuse învechită e de recomandat cu deosebire pentru copii; foarte plăcut de luat.

Prețul unei buteli 1 fl., 5 buteli franco 5 fl.

Preparatele d-voastre de malată sunt în adevăr mijloace bune și puternice. Vă rog deci trimiteți-mi earăși 5 buteli mari de extract de malată concentrat, 1 funt de ciocolată de malată și 1/2 pachet de bomboane malată pentru piept.

G. Fischer, major, Oradea-mare.

Ciocolata de malată ptr. sănăt. a lui

Johann Hoff.

Foarte acomodată la debilitate, anemie, nervositate, insomnie, lipsă de apetit. E foarte gustoasă și nutritivă și se poate întrebuița cu efect deosebit la copii mai debili.

Prețul unui pachet 1 fl.

Ciocolata d-voastră de malată e cea mai minunată din câte cunosc. Eu am întrebuițat această beutura plăcută totdeauna cu bun efect la morbi de stomac respective disordine de miștare, anemie și slăbire generală.

Dr. Nicolescu, medic în Triebel.

Bomboanele de piept malata-extract ale lui

Johann Hoff.

Neîntrecut mijloc pentru tuse, răcire, catar, cu deosebire la catar bronchial. Bomboanele de malata-extract veritabile pot fi întrebuițate în număr cât de mare fără teamă de a-ți strica mistuirea.

În șutule la 10 cr. și pachete la 30 cr.

Delănturarea repede a tusei mele celei vehementă prin extractul de malată al bomboanelor d-voastre de piept a fost minunată.

v. Zedlitz-Neunkirch, Waldenburg.

Bomboanele d-voastre sunt foarte bune pentru tuse și suferințele de astma a soției mele.

Busch, preot, Weischütz.

Deposît în Sibiiu la apotecile: I. C. Molár, Fr. K. Jickeli; la prăvăliile I. B. Misselbacher, Fr. Jahn Söhne, G. W. Grohmann.

Deposît general pentru Ungaria:

Apoteca Iosif Török, Budapesta, Király-utca 12.

[1924] 17-20

Prospecte cu preț-curent gratuit și franco.